

■ Algyőnek újságja is van. Felelős szerkesztője, *Molnár Vida Zsuzsanna* a könyvtárban dolgozik, ennél fogva először a könyvtárat akarja bemutatni. Újdonságként mondja, itt megszünt a betűrend, témák szerint csoportosították a könyveket, én meg azt felelem rá, kezdnek fölzárkózni Tokióhoz. Mert ott még utcanevek sincsenek. Hogyan tudnak úgy eligazodni?

Az újság fejléce alá ez van írva: A helyi önkormányzat lapja. Értetlenkedhetek mégint, mert úgy tudom, Algyőnek az önkormányzata is beköltözött a torony alá, egyetlen képviselőjük kíséretében. Az igaz, hogy így van, hangzik a felelet, de részönkormányzat azért maradt. Ezt jelenti a helyi szócska.

Vannak szép csavarok a közéletben.

Tíz embert választott a falu az egyetlen benti képviselő háttérrel, ülésnek is rendszeresen, és megvitatnak mindent, amiben a helybélieknek dönteniük lehet. A választás mikéntje ugyan sokak szerint igen erősen a régi beidegződések szerint történt, de ebbe most ne menjünk bele. Ennyi meg ennyi pénz fölött rendelkezhetnek, aszerint, hogy melyik szervezetnek van nagyobb összegre szüksége. Ebből aztán következik, hogy a felelős kiadó is *dr. Piri József*, a képviselő. Ide from a teljes szerkesztőbizottságot is az impresszumból: *Bakos András, Bakosné Fekete Mária, Borbély János, Hegyes András, Karsai Lászlóné, Balázs Ágnes*. Ötszáz példányban jelenik meg a lap, huszonnolc előfizetőjük van, a többi a boltosok árulják. Minden hónap első hetében jelennek meg, pénteken, de ez nem a vallási elsőpéntekhez kötődik. Akkor fordulnak meg legtöbbször a boltokban. Önköltséges a lap, amibe kerül, az be is jön a harmincforintos árából. Tiszteletdíjakra egy fillérjük se marad.

Meglehetősen hűvös van a könyvtárban, korán jöttem, még nem melegekedhettem be a régi épület egybe nyitott há-

Az asztal másik oldalán. (Fotó: Enyedi Zoltán)

Algyő, hol vagy?

Havonta Hírmondó

rom, szobája, de Zsuzsa aszszony nem panaszkodik. Ő nem gyógyszerárakkal fűt, mint a patikus, most az melegíti föl, hogy egészen más az asztal másik oldalán lenni. Amikor az újság készül, ő mindig kérdező, most meg felelgetnie kell.

■ **Ha elhagynák a fejléc alól, hogy önkormányzati lap? Ha csak facéran az maradna, hogy Algyői Hírmondó?**

– Azt hiszem, semmi nem történe. Mert valójában sem anyagilag, sem tartalmilag nem kötődünk az önkormányzathoz. A falu életével foglalkozunk így is, úgy is. Az igaz, szöveg-szerkesztő számítógépet a várostól kaptunk, nyomtatóval együtt, hálásak is vagyunk érte, de ezért nem kell szócsövévé válnunk senkinek. Bár nagyjából azok vesznek részt a szerkesztésben, akik a részönkormányzatnak is tagjai, de ez se jelent elvtelen elkötelezettséget. Az is igaz, egyre többen segítenek mások is bennünket, az önkormányzattól teljesen független emberek is.

■ **Most csak a könyvtárról néhány szót. Jól jártak Szegeddel?**

– Mi nagyon jól. A Somo-gyi-könyvtártól annyi segítséget kapunk, ki se lehet mondani. Könyvbekötésünk pénze is ott van, tavalyig egyetlen tértelt le nem húztak az általam beküldött megrendelésekből, idén már kénytelenek, mert annyira fölzaladtak az árak, követni se nagyon tudjuk.

■ **És a falu?**

– Hogy az jól járt-e? Nem tudom. Ha Sándorfalvához hasonlítom, amely végeredményben Algyőből szakadt ki, akkor messze elmaradunk, ha Zsombóhoz, még jobban. A rendszerváltás után, talán jól érezzük, mintha többször törődne velünk. Több utat építhetünk, és ha csak a faluházat vesszük a közel ötvenmillió költséggel, azzal se bírtunk volna el egyedül. Most a csatornaépítésre készülnek tervek, nem tudjuk, mikor lesz belőle valami, de a soványka teho – emlékszik még rá valaki? – még a gondolatát se engedte volna meg. Azt azonban a legnagyobb jószándék mellett sem hallgathatjuk el, jogos igényeinket törlesztgeti a város, és nem ajándékat ad, mert sokáig szinte semmi nem kaptunk. Hogy netán hozzánk kapcsol-

nák az olajipart? Belőlünk Texas soha nem lesz, az biztos. Annyira mi soha nem érjük utol a kapitalizmust.

■ **Azt mondja, most többször kapnak Szegedtől. És ha én előveszem szegedi betokozottságomat, és azt mondom, bent is lenne ezer helye minden forintnak?**

– Tudom, hogy hergelni akar csak, és biztos vagyok benne, ilyet soha nem mond. Talán más sem. Mert mindenkinek meg kell értenie, ez a falu többszörösen befizette évek folyamán azt, amiből most vissza-visszakap.

■ **Szétválásról tehát ne beszéljünk?**

– Sok embernek sok a szempontja, én csak a magamét mondhatom: nekirugaszkodásból semmiképpen ne. Akinek ez jár a fejében, fogjon papirost-ceruzát, és számolja ki apróra. Inkább rendeznünk kellene kapcsolatainkat, és nem széjjeltépni.

■ **Őn hogyan rendezné?**

– Úgy például, hogy van a polgármester, egy személyben, de külön alpolgármestere lehetne minden önálló kerületnek. Mert a csatolt községeket én kerületnek tekinteném. Szerintem soha nem szabadna attól félni senkinek, hogy egy kicsit nagyobb önállóság katasztrófához vezet.

Magam gondolom tovább: azt is meg kellene értenie minden szegedinek, hogy egy-egy falu ismételt szellérsorba süllyesztése rettenetesen anakronisztikus dolog lenne, és véghezvihetetlen is. Az agyonhangoztatott demokrácia minden kiterjesztésben csak demokrácia lehet, a gyarmati sorsnak a látszatát se szabad beengednünk még egyszer a politikába. Ha köze volt is a nagyvárosi gögnek a községek ide csatolásához, erősen túlélve a történelem lépteit, sürgősen el kell felejtünk.

A normális emberi ész csak ezt diktálhatja.

(Folytatjuk.)

Horváth Dezső

- Szélmalomharc Attila szellemével
- Hány halál fér egy színész életébe?
- Az építészet és a versírás

■ Megjelent a Szeged januári száma. A város folyóirata ezúttal is gazdag helytörténeti anyaggal jelentkezik. *Trogmayer Ottó* mítosz és valóság címmel azt a szélmalomharcot idézi, amelyet szakemberek és laikusok Attila szellemével vívnak. *Sándor János* egy 150 éve született szegedi színész, *Mezei Péter* életpályáját vázolja föl. *Csongor Győző* hazafiak, népköltők és egyéb urak nyomába eredt. *Bátyai Jenő* a Kass-szálló történetét dolgozta fel, ennek első részét közli a januári lapszám. A szegedi múzeum első igazgatójára, *Reizner Jánosra* emlékeznek halálának 90. évfordulója alkalmából. Új sorozat indul Szegedi történeti fotótár címmel.

A Szegedi akadémikusok sorozatban ezúttal *Keszthelyi*

Lajossal beszélget *Sulyok Erzsébet*. Az ember történetei címmel tanulmányt közöl a folyóirat a Szegedi Színkör *Thomas Mann*-adaptációjának jogosultságáról. Az olvasmányosságot *Podmaniczky Szilárd* tárcája és *Németh András* novellája képviseli. Az illusztrációt ezúttal *Nánai Szilamér* Praemodern vázlatai jelentik. A Fekete-fehér fotórovat *Nagy László* balett-képeit mutatja be. Megismerkedhetünk az év lakóháza országos pályázat szegedi győztesével és otthonukkal.

A januári Szeged megvásárolható az Oskola utcai Sík Sándor, a Kárász utcai Móra Ferenc könyvesboltokban, a múzeum kiállítótermeiben és a Sajtóház portáján.

■ Tizenegy évvel ezelőtt *Horváth Zoltán* rendezésében, *Oberfrank Géza* vezényletével, *Csikós Attila* díszleteivel és a *Vágvölgyi Ilona* tervezte jelmezekben nagy sikert aratva mutatták be az elválaszthatatlan két egyfelvonásos verista operát, a *Parasztbecsület* és a *Bajazzókat*. Az operatársulat idej felújításán az egykori szereplőgárda nagy része kicserélődött, így szinte új bemutatót láthattunk, egyes szerepekben kettős szereposztással.

A *Parasztbecsület* január 14-i premierje nem érte el a szegedi operatársulat hétköznapi előadásainak színvonalát. Két alapvető hiányossága miatt nem volt elfogadható. *Acél Ervin* úgy tűnik, nem rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, amelyek jó operadirigenssé tehetnék. Különösen a *Parasztbecsület* hallgatása közben volt olyan érzésem, mintha épp akkor, ott, a zenekari árokban kezdte volna kikísérletezni a tempókat, s ezért lett egyenetlen, kínos mozzanatokkal teli a zenei megformálás. Mintha nem érlelte volna meg önmagában *Mascagni* muzsikáját, mintha a zenekarral erőszakosan diktált volna, s az énekeseknek csak az alkalmazkodás maradt volna a feladatuk.

A premier másik hiányossága, hogy *Vadász István* nem *Turiddu* szerepét alakította, csupán a tenor szolámát énekelte. Koncerten még dícséretet is kaphatna a megbízható intonációért, az árnyalt frazzozásért. A színpadon azonban

Parasztbecsület és a Bajazzók

Vajda Júlia (Nedda), Juhász József (Canio)

hiteltelenné teszi az előadást. Ezt a rendezőnek is észre kellett volna vennie... (Nem volt véletlen, hogy tavaly az *André Chénier*-ben *Galgóczy* hatalmas köpenybe csomagolta *Vadász* esetlenségét.)

Lehetséges, hogy *Acél* vezényletének és a tenorista sutaságának esett áldozatul *Matkócsik Éva* Santuzzája. Bár

az is igaz, hogy a gyönyörű, átütő erejű hang most nem tudott a Húsvéti-kórus fölé szárnyalni, és az áriánál (*Voi lo sapete*) korán elfogyott a levegője. *Bancsov Károly* Alfiojából egyszerűen hiányzott a hang és a személyiség átütő ereje, egy igazi *Turiddu* aligha rettenne meg tőle. *Szonda Éva* finom színészi játékkal szenteskedő,

bájosan kacér *Lolát* formált, és szép, sötét színezetű hangján perfektül énekelte a szolámot. (Lehetséges, hogy a művész párizsi vendégzerepléséről hazatérve Santuzzaként is bemutatkozott.)

A második *Parasztbecsület*-előadást *Molnár László* dirigálta. Magabiztosan, hagyományos felfogásban interpretált.

Molnár pontosan tudja, hogy ebben a műfajban a zenekari árok és a színpad szinkronja a legfontosabb, mit sem ér a zenekarból kicsiholt érdekes, egyéni tempó, ha azt az énekesek nem tudják követni. *Molnár László* együtt lélegzik az énekesekkel, akinek szüksége van rá, azt kézen fogva vezeti. Talán ettől – meg az új tenoristától – lett sokkal jobb a második előadás. Még azt a lehetetlen helyzetet is elfogadta a közönség, hogy a *Turiddu*ként beugró *Hormai József* magyarul énekel az olasz nyelvű előadásban. A tenorista egyébként aznap délelőtt tudta meg, hogy az évek óta nem játszott szerepben kell fellépnie, hogy megmentsen egy teltházas előadást. A mentőakció sikerült. Hangban és karakterben is hozta a figurát, sikerült drámai csúcsponttá fokozni a Santuzzával énekelte duettjét. *Bordalát* nagy tapssal jutalmazta a publikum. *Matkócsik* is sokkal jobb volt mint a premieren, de számomra továbbra is túl lírai, önsajnálóan panaszkodó maradt, hiányzott belőle az impulzívítás. *Loláként* másodsor *Merényi Nicolette*, *Mamma Luciaként* először *Varsányi Mária*, majd *Karikó Teréz* mutatkozott be.

A *Bajazzók* mindkét este sokkal meggyőzőbb produkció volt. *Vámossy Éva* Neddája a hang és a figura tökéletes egyége. Az énekesnő belső sugárzása, bája, művészi vitalitása, finom érzékisége ellenállhatatlan. *Vajda Júlia* Neddája is ki-

váló alakítás. Biztosan, könynyedén, gyönyörűen énekel, profi módon használja színészi eszközeit.

A színház nyugdíjas tenoristája, *Juhász József* énekelte *Canio* szerepét. Hangja vesztett ugyan intenzitásából, régi fényéből, de alakítása egészében kivételesen hitese és megrendítő. *Canio*ja egy kiöregedett, a komédiázásból és az életből is kikopott, megtört csepürág. A *Recitar-t* hatalmas tapssal jutalmazta a közönség.

Gyimesi Kálmán *Tonió*ja-ban volt egy csipet *Jágó* és *Scarpia* gonoszságából, démoniságából, míg *Németh József* inkább egy közönséges bárgyú torzszülöttet formált. A prológot mindketten igényesen, nagy kifejezőerővel énekeltek. *Vághelyi Gábor* korát meghazudtolóan fiatal, vonzó *Silvio*. Hangja szebb és biztosabb, mint bármikor. *Andrejcsik István* ugyanebben a szerepben egy kamaszt játszik, és mintha problémái lennének a magasságokkal. *Kovács Hege-dus István* már az *Anyegin*-ben – mint *Monsieur Triquet* – nagy feltűnést keltett a remekül eltalált karakterrel és a szép, bár kissé erőltet tenorjával. *Beppóként* is kiváló. Mint ahogyan kiváló a *Gyüdi Sándor* által felkészített kórus is.

Horváth Zoltán érzékeny, invenciózus rendezői koncepciója ma is érvényes, vállalható. Csupán meg kell hozzá találni a megfelelő előadókat.

Hollósi Zsolt